

Илија ПСАЛТИРОВ

ИЗБОРНИ КОМБИНАТОРИКИ

Миту самиот не знам зошто, но колку и да сакам да побегнам од тема поврзана со претстојните парламентарни избори, некако сама по себе ми се наметна темата веднаш штом помислив дека е време за нова колумна. Иако во претходната колумна пишував дека фудбалот ќе биде доминантен во мојот репертоар, сепак неодминливи се и дневните вести. Значи, и без да сакам, штом заврши еден од натпреварите, секогаш следат вести, па тешко одолевам да не ги слушнам барем оние ударните. А штом ќе ги слушнам нив, нешто ме тера да останам и да ги ислушам во целост и тоа оние кои особено ме интересираат. И навистина, изминативе денови имаше вести кои несомнено заслужуваат внимание. Не ми се веруваше, но секако ме изразува кога видов дека по толку години неработење, сепак рудниците во Македонска Каменица почнаа со експлоатација на олово-цинковата руда. Со инвестиција од 19 милиони евра, рудниците на работа вратија околу 500 работници, па се очекува дека ова е само почеток на она што допрва следува, а тоа е отворање и на други замрени рударски капацитети. Не сакам да верувам дека ова се чуваше како адут на сегашната Влада, зашто странските бизнисмени многу не се заинтересирани за политички маркетинг, туку гледаат како што побрзо да си ја вратат инвестицијата, а и повеќе од тоа - да профитираат што е можно подобро. Само два дена пред тоа во Преспа, португалска фирма свечено го означи почетокот на изградбата на огромен туристички капацитет, кој не само што би требало да ги искористи на најдобар можен начин природните ресурси во тој регион, туку и на соодветен начин да го претстави својот проект и во европските земји, што ќе

значи прилив на странски гости во нашите туристички места. Уште да се случи и "Сименс" конечно да влезе во Македонија, навистина ќе помисли човек дека сè било темпирано да се случи токму пред изборите. Да ви кажам право, само нека има инвестиции и нови работни места (ова не се однесува на вработувањата во јавната администрација), па макар тоа да било и пред избори. Како и да е, секогаш ќе се појавуваат прашања од типот "можеше ли порано", "што се чекаше досега" итн., а можеби и со право. Особено ми остави впечаток веста дека најголемите партии во земјата џентлменски се договориле да не се поклопуваат со своите настапи и митинзи по градовите, односно ги усогласиле своите распореди. Дури да не може човек да поверува дека успеале да се договорат за нешто. Тоа баш и не им одеше во изминативе години. Можеби тоа е само почеток на соработката меѓу двата спротивставени тabora, која евентуално може да биде изнудена ако изборните резултати бидат тесни. Токму оттука, сакам да ги проанализирам можните резултати и коалиции по изборите на 5 јули. Имено, откако партиските листи се скроија, како што напишав и во претходниот текст, со не толку силни и квалитетни имиња, со исклучок на неколку, останува да се претпоставува што би било кога резултатот на изборите навистина би бил изедначен или со мала разлика меѓу главните опоненти СДСМ и ВМРО-ДПМНЕ, односно коалициите кои тие ги предводат. Има различни предвидувања, во зависност од каде доаѓаат, но еве ќе се потрудам и јас да дадам своја прогноза, како што се прогнозира и за тоа кој ќе биде новиот светски фудбалски шампион. А мене логиката (иако во политиката има премногу нелогичности), ми вели дека колку и да добијат гласови гореспомнатите партии, сепак глав-

ниот збор во формирањето на новата влада ќе го имаат албанските партии, но и некои од оние помали партии, кои доколку освојат и само неколку пратеници, сепак ќе имаат клучна улога во решавањето на евентуалната изедначена позиција. Но, да не забораваме дека според пропорционалниот модел, на некои партии ќе им биде особено тешко да профитираат на овие избори, а особено на некои од новоформираните и помалите, и покрај каризмата која ја поседуваат некои од нивните лидери. Оттука, не знам колку е реално да се очекува дека ДОМ и НСДП би освоиле повеќе од 10 пратеници, иако за нив би било успех да освојат и до 5 пратенички места во идниот парламентарен состав. Сепак, мала предност му давам на тимот на НСДП, особено во северо-источниот дел на земјата (1, 2 и 3 изборна единица), од каде потекнуваат и некои од носителите на листите.

Како и да е, дури и да не го освојат предвидениот број гласови, сепак неколкуте освоени места ќе им овозможат добра преговарачка позиција со било која страна. Иако во политиката важи правилото "никогаш не вели никогаш!", мислам дека ДОМ во никој случај не би ги се придружила на СДСМ и на нејзината коалиција, односно би ѝ се придружила на коалицијата предводена од ВМРО-ДПМНЕ, додека НСДП, иако нејзиниот лидер ја напушти токму партијата која е опонент на ВМРО-ДПМНЕ, имајќи ја предвид идеолошката блискост со СДСМ, веројатноста да се случи коалиција меѓу овие две партии е реална и не така мала. Ова секако не ја исклучува можноста, доколку е неопходно, НСДП сепак да влезе во коалиција со ВМРО-ДПМНЕ, но само доколку дојде до добро "пазареење", што ќе значи Груевски, наместо на Андов, местото за претседател на Собранието да му го додели на Пет-

ковски!? Сепак, не треба да се заборава дека уште една партија сериозно може да го измести балансот, односно да му даде предност на тaborот на СДСМ, а тоа е ВМРО-Народна партија, која очекува да добие неколку сигурни пратеници, особено од Четвртата и од Петтата изборна единица. А, Георгиевски сигурно не би се одлучил да го поддржи Груевски за премиер, од познати причини. Да бидам искрен, покомплексни и понеизвесни избори досега не се случиле во Македонија, па воопшто нема да ме зачуди доколку помалите партии и некоја од албанските партии сепак останат во опозиција, доколку се случи т.н. "широка коалиција", во која би влегле коалициите предводени од ВМРО-ДПМНЕ и од СДСМ, придружувани со албанската партија која би добила поголем број гласови (или ДУИ или коалицијата ДПА-ГДП). Доколку се случи тоа, најголемите партии ќе мора да си ги поделат претседателските места, за едните она на Владата, за другите на Собранието, а за Албанците потпретседателски во двете институции, па малку да заличиме на Германија. На овие избори, едноставно сè е можно... Како што е можно Законот за заштита на авторските права, односно против пиратеријата да важи за ситните дуќанџији, на кои им беа уништени илјадници ЦД, што секако е за поздравување, но не и за претседателот на Собранието, кој подари стотици пиратски ЦД, со своите омилени песни на своите колеги и блиски соработници, пред да замине на новата должност. Иако беше одличен во улогата на прв човек на законодавниот дом, законите треба да важат и за него, нели?... А дали ќе важат и ќе се почитуваат изборните закони, токму од оние кои ги донесоа, останува да почекаме до 5 јули. До тогаш има да се изнаслушаме и да се изнагледаме сè и сешто.